

פרשת ויקהל

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- א. עשיית הקרשים
- ב. עשיית הכיור וכנו
- ג. עשיית המנורה
- ד. מינוי בצלאל ואהליאב וחכמתם
- ה. סיכום תרומת המשכן
- ו. עשיית הקטורת ושמן המשחה
- ז. עשיית החצר והקלעים
- ח. עשיית הארון והכפורת
- ט. עשיית היריעות
- י. עשיית מזבח העולה וכליו
- יא. איסור מלאכה בשבת
- יב. משה מצווה את בני ישראל על מלאכת המשכן
- יג. עשיית מזבח הקטורת
- יד. עשיית השולחן

שאלה לשולחן השבת

"ויעש את מזבח הקטרת"

שלושה שמות היו לו: מזבח הקטורת, מזבח הזהב ומזבח הפנימי.

ויש לבאר מדוע הוא נקרא בכלל בשם "מזבח", הלא לא זבחו עליו שום זבח (בעלי חיים הנשחטים קרויים 'זבחים') אלא הקטירו עליו קטורת ומה הקשר בין מעשה ההקטרה לבין השם של 'מזבח'?

מטרת השאלה הינה לעודד דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצדוף מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"ויקהל משה את כל עדת בני ישראל" (לה,א)

על שמואל הנביא כתוב: "והלך מדי שנה בשנה וסבב בית אל והגלגל והמצפה ושפט את ישראל. ויש להבין מדוע כאן משה הקהיל את כל העם אליו במקום שילך הוא בעצמו בקרב המחנה? אלא צריך לומר שמשום שהיה למשה מעמד של מלך, לא היה יכול ללכת בעצמו למרות שהיה עניו ביותר, שכן: 'מלך שמחל על כבודו, אין כבודו מחול' (כתובות יז). אמנם בפרשת וילך כתוב: "וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל" (דברים לא,א), אך זה אירע ביום שמלאו לו 120 שנה והעביר כבר את השלטון ליהושע, ובאותו היום לא היה לו כבר מעמד של מלך, שכתוב: "ואין שלטון ביום המות" (קהלת ח,ח). ואם נקשה שהרי הקב"ה הוריד את משה מגדולתו כשאמר לו "לך רד" (לב,ז), ופירשו בגמרא (ברכות לב). הכוונה: "רד מגדולתך", ואם כן כבר יכל ללכת אל העם? ברם, פרשה זו הייתה כבר ממחרת יו"כ, כאשר עוון העגל נסלח, שאז חזר משה לגדלותו ולמעמדו, ולא היה רשאי למחול על כבודו, לכן: "ויקהל משה". (פנינים יקרים)

"ויעש קרסי נחשת חמשים לחבר את האהל" (לו,יח)

יש לבאר מדוע לא כתוב לעיל אצל קרסי הזהב "לחבר את האהל" כמו שכתוב לגבי קרסי הנחושת? אלא, שהיו עם ישראל במדבר דרים באהלים, שיריעותיהם היו מחוברים מן הסתם בקרסי נחושת, שכן אין דרך העולם להשתמש בקרסי זהב לאהלים פרטיים, לכן היה צורך לכוון בעשיית קרסי הנחושת שהם לצורך גבוה: "לחבר את האוהל". אבל בעשיית קרסי הזהב לא היה צורך בשום כוונה, שכן הדעת נותנת שהם נעשים לשם המשכן ולא לשם הדיוט. (משך חכמה)

"ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון"

כתב הרמב"ם (הל' שבת פ"ה הי"ג): "וכן המגבן את הגבינה הרי זה תולדת בונה. ואינו חייב עד שיגבן כגורגרת". דהיינו שאסור להכין גבינה בשבת משום איסור 'בונה'. ויש לבאר אם כן, כיצד מותר בכלל לאכול בשבת גבינה קשה ומדוע אין אנו חוששים כלל שמא יש בכך איסור של 'סותר' בשבת? ויש לומר: א. אסור מדרבנן לסתור אפילו שלא על מנת לבנות, אבל גזירה זו היא רק היכן שניתן לבנות שוב אפילו אם אינו רוצה בכך, אבל במקום שכלל לא ניתן לבנות שוב, כמו גבינה, לא אסרו. ב. אין זה סתירה כהפך הבנין שהרי לא חוזר הגבינה למצב נזולי כשהיה בתחילה. ג. רק פעולת הגיבון נחשבת 'בונה' אבל הגבינה עצמה אינה חשובה כ'בנין'. (גיליוני הש"ס) ד. עיקר עניין בניית הגבינה היא כדי לאוכלה ולא חשוב כסתירת הבניין. (שש"כ וכן החת"ס) ה. אין זה דרך מלאכה אלא דרך אכילה שמתרת. ו. האוכל גבינה לא שייך לחייבו על סותר שסותר הוא רק כסותר בית ולא כסותר דבר שחייבים עליו משום בונה, דבר שיתכן גם רק בדיבוק חתיכות. (באר ישראל עמ"ס שבת) (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תשפ"ב)

המתנה שחיפשת לפורים!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון: 052-7665775

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר כמזכרת מאירועים

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!

השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'ביין'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. בסיס העמודים, שעליהם היו נשענים
- ב. עבר בכל קרשי המשכן
- ג. מקישוטי המנורה, המוזהבת והטהורה
- ד. השי"ת נתן לבצלאל
- ה. העם הביא למלאכת המשכן: "די ו _____"
- ו. בראש עמודי החצר
- ז. "ויעש לו _____ סביב"
- ח. השי"ת מילא את בצלאל ואהליאב ב-
- ט. בפינות הארון
- י. עשו אותן מעיזים
- כ. מקישוטי המנורה
- ל. היו חמישים כאלו בכל יריעה קיצונית במחברת
- מ. הלולאות היו -
- נ. מהתכשיטים שכל נדיב לב הביאו
- ס. מכלי המשכן
- ע. אורך קרשי המשכן וכן גובה המשכן
- פ. בפתח המשכן, החצר וקודש הקודשים
- צ. הנשים הביאו את המראות ה _____
- ק. בפינות המזבחות, היו קבועות
- ר. לשולחן היו ארבע _____
- ש. אמתים ארכו ואמה רחבו ואמה וחצי קמתו
- ת. שימשו מעורותיהם למעשה המשכן

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. " _____ העם מהביא"
- ב. זר הזהב היה _____ לכלים
- ג. היריעות שימשו למשכן כ -
- ד. הבגדים בהם כיסו את הכלים קרויים 'בגדי _____'
- ה. ירכתי המשכן היו לצד זה
- ו. הנשים _____ את העיזים בחכמה
- ז. מהתכשיטים שכל נדיב לב הביאו
- ח. "ויעש לו מסגרת _____ סביב"
- ט. היה לכל _____ אבן מילואים אחת
- י. מתרומת המשכן
- ך. אבי אהליאב
- ל. מבוני כלי המשכן
- ם. מתרומת המשכן
- ן. אחת מפאות המשכן הייתה בצד זה
- ס. הושחל בתוך לולאות
- ע. צורתו של מזבח הזהב
- ף. מתרומת המשכן
- ץ. כך מתרגם אונקלוס את המילה 'שש'
- ק. בצלאל _____ ארבע טבעות על הארון
- ר. סבו של בצלאל בן אורי
- ש. היו שני אדנים מתחת לכל אחד מהם
- ת. מכסה הארון

כתרומו

דבא פרה נדיא דעלייה מינה מקרבא אונקלוס נכנסה לעדריין של רמנו.

"ועזרות תחשים" (לה,ז) = "ססגונא". המילה העברית 'ססגוני' המתאר דבר בעל צבעים וגוונים רבים. (ועיין רש"י כה,ה)

מן המדרש

רבי יהודה הנשיא עשה סעודה לאנטונינוס הקיסר בשבת, הביא לפניו תבשילים צוננים, אכל מהם וערב לו. בפעם אחרת, עשה לו סעודה בחול, הביא לפניו תבשילים רותחים, אך פחות ערבו לחכו. אמר לו אנטונינוס: "אותם שאכלתי בשבת ערבו לי יותר מאלו". אמר לו רבי: "אכן, תבלין אחד הם חסרים". אמר לו: "וכי יש קלרין (אוצר) של מלך חסר כלום? אמור לי ואדאג להביא התבלין החסר!" אמר לו: "שבת הם חסרים - יש לך שבת?"... במה ברך את השבת? ר' ברכיה ור' דוסתאי אומרים: שאין לו בן זוג: אחד בשבת עם שני בשבת, שלישי ורביעי, חמישי וערב שבת. תני רבי שמעון בן יוחאי: אמרה שבת לפני הקב"ה: ריבון העולמים, לכולם יש בן זוג, ולי אין בן זוג, אתמהא! אמר לה הקב"ה: כנסת ישראל היא בן זוגך. וכיון שעמדו ישראל לפני הר סיני, אמר להם הקב"ה: זכרו הדבר שאמרתי לשבת: כנסת ישראל היא בן זוגך - "זכור את יום השבת לקדשו". (ע"פ ב"ר)

מילה בפרשה

**הוא ליבלב בתוך העפר,
ואז עף כמו פרפר,
עד שהביא טענה הורסת,
שלא קשה באיזור הלסת.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

ושפני טמוני חול

**איזה איסור הוא מדרבנן בימות החול והופך לאיסור דאורייתא בשבת?
* * * ***

"והנשאם הביאו את אבני השהם ואת אבני המלאים"

במעלת הזריזות: באחד הימים של שנת תרע"ט יצא הסבא מנובהרדוק מהעיר הומל לקייב כדי לחזק את ישיבותיו. תלמידיו ניסו להניאו מהמסע מפני שהיו אלה ימים טרופים, אך הוא לא נענה להם, באומרו: "למקום שאדם כותב מכתב אני שולח מברק, למקום שיש צורך במברק אני שולח שליח, ולמקום שיש צורך בשליח כבר הייתי שם ואהיה שם בעצמי.
* * * *

"והמלאכה היתה דים... והותר"

"דים" אותיות 'מיד', 'הותר' אותיות 'תורה', לרמז לנו שהעוסק בתורה, מלאכתו מתברכת ונעשית מיד. (רבי בן ציון כהן)

שעשועי דאורייתא

"ויכלא העם מהביא"

המילה 'ויכלא' מופיעה פעם אחת נוספת בכל התנ"ך. היכן? (רמז: בתורה ולא בנ"ך)

*** * * ***

מצאו נא בפרשה:

1. שתי אותיות זהות צמודות במילה אחת. (9 תשובות)
2. שתי מילים רצופות המסתיימות באות ת'.
3. שמות של שתי מסכתות בש"ס.
4. ששה פסוקים רצופים שמתחילים באותה המילה.
5. את כל המספרים 1-11 מלבד ספרה אחת, איזוהי?
6. מילה שמופיעה בה התנועה 'פתח' ארבע פעמים ברציפות.

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. **"וכל הנשים אשר נשא לבן אתנה בחכמה טו מן העזים"**

2. **"וכפתר תחת שני הקנים ממנה וכפתר תחת שני הקנים ממנה לששת הקנים היצאים מן המנורה"**

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: מה הם ראשי התיבות: צח"ל מקש"כ קק"ק? - שמות סממני הקטורת: צרי צפורן חלבנה לבונה, מור קציעה שבולת נרד כרכם, קשט קילופה קנמון. **לסדר את הפרשה** - "ונזם וטבעת וכומז". **חידון א' ת'** - אדנים, בריח התיכון, גביעים, דעת, הותר, וויים, זר זהב, חכמה, טבעות, יריעות, כפתורים, לולאות, מקבילות, נזם, סירות, עשר, פרוכת, צובאות, קרנות, רגלים, שולחן, תחשים. **חידון א' ת' הפוך** - ויכלא, סביב, גג, שרד, ימה, טו, כומז, טופח, שבט, תולעת שני, אחיסמך, בצלאל, עצי שיטים בשמים אבני מילואים, צפון, קרס, רבוע, כסף, בוץ, יצק, חור, קרש, כפורת. **שעשועי דאורייתא** - בפרשת נח: "ויכלא הגשם מן השמים". 1. חח, גגו, השש, ווי, ללאת, בבקר, ככר, ממנה, המחנת. 2. "ואת המזרקות ואת המזלגות ואת המחנות". 3. "שבת". "כלים". 4. מפרק לו פסוק כח והילך, והמילה היא: "ויעש". 5. הספרה 9 נעדרת מפרשתנו, 1: "היריעה האחת", 2: "שני כרבים", 3: "שלשה קני מנורה", 4: "ורחב ארבע באמה", 5: "חמשה נחושת", 6: "שש היריעות", 7: "נרותיה שבעה", 8: שמונה ועשרים", 10: "עשר אמות", 11: "עשתי עשרה יריעות". 6. "הטבעת". **מילה בפרשה כי תשא** - בד. "אצלנו הוא בודד, יחיד" - שכתוב 'בד בבד יהיה' ומפרש רש"י שהוא לשון יחיד, "אך בבגדו תמצאנו תמיד" - בגדים העשויים בד, "ביתו טבעות שבהם גר" - בדי כלי המשכן שנעשו להם טבעות 'בתים לבדים', "ובביתו השני, שמן ניגר" - בית הבד שבו מייצרים שמן. **טמונות בפרשה** - 1. "מידה אחת" (לו,ט). 2. "המסגרת" (לו,יב). 3. "לא תבערו אש" (לה,ג). 4. "ופרחיה" (לו,זכ). 5. "הסירות" (לה,ג). 6. "המראות הצובאות" (לח,ח). 7. סככה - "סוככים" (לו,ט). 8. "חח" (נשמע כצחוק) (לה,כב). 9. 'כמין תבה פרוצה' (רש"י לה,יג). 10. 'אוסף אנשים בידים' (רש"י לה,א). 11. "כפותיו" (לח,טז). 12. "תואמים" (לח,ג). 13. "חח" - 'והוא הצמיד' (רש"י לה,כב). 14. "ולחשוב מחשבות" (לה,לב). 15. "טבעות זהב" (לו,ג). **טמונות בהפטר** - 1. "ויקב חר בדלתו" (יב,י). 2. "וימנו את הכסף" (יב,יא). 3. "צביה" (יב,ב). 4. "כסף אשר יעלה על לב" (יב,ה). **שאלה לשלח השבת יתרו** - שאלנו: למה התכוון אהרן באומרו למשה שלא יביא את משפחתו למצרים מפני שאנו מצטערים על הראשונים, הרי ידוע ששבט לוי לא נכללו בגזירת השיעבוד, וכעת ציפורה ובניה נהפכו להיות אף הם לחלק משבט לוי, אז מה החשש והצער בכך שאף משפחתו של משה תצטרף אליו בחזרתו למצרים? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: א. אנו מצטערים מפני שהפסיקו בני"ל למול, אך עדיין לא לקחו מבנות הארץ, ואל לך להביא את אשתך הגיורת למצרים שכולם ילמדו ממך. (ר' יהונתן אייבשיץ) ב. שבט לוי לא בגזירת העבודה אך עדיין היו תחת יד מצרים לגזירות אחרות, כמו שרואים שיוכבד הוצרכה להצפין את משה. (גור אריה) ג. אף הלוויים הצטערו בצער אחיהם. (דעת זקנים) ד. אולי על ציפורה הגיורת היו אומרים שאין נחשבת היא משבט לוי. ה. פרעה ראה שאין לוי עובדים, התחכם ועשאים שוטרים. וזה היה צער גדול לרדות באחיהם היהודים. ו. הנשים בשבט לוי כן עבדו ורק הזכרים לא. ז. כולם כולל לוי היו במ"ט שערי טומאה, ועל זה היה הצער. (פנים יפות) ח. אף הלוויים עבדו, אך רק עבודות קלות ואף לא יכלו לצאת ממצרים. (משכיל לדוד)

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיאוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
temunabaparashah@gmail.com חיוקים והערות: כמ"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

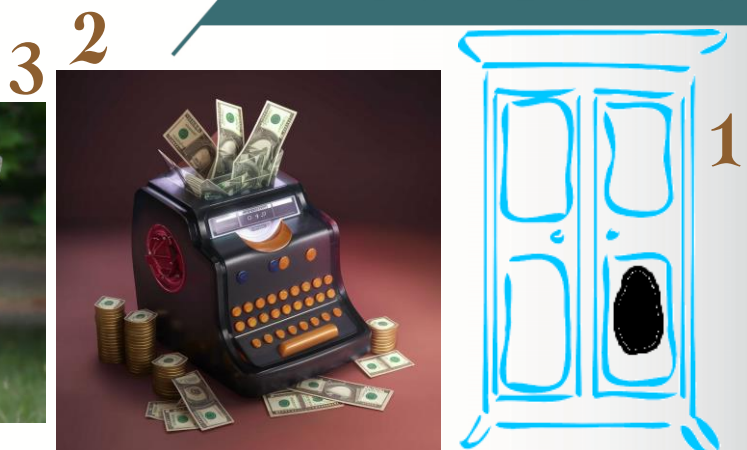
מחשבה טובה
 התשובה לטמונה זו
 תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
 'הראהו קשר של תפלין' (רש"י לג,כג)

טמונות בהפטרה

הפטרת שקלים "בן שבע שנים" (מלכים ב' יב' א-יז)

© כל הזכויות שמורות לאורן ביין.